

HÅNDBOGEN

vedr. selvejende idrætshallers drift og samarbejde
med Faaborg-Midtfyn Kommune

Indledning

Denne håndbog er et supplement til Højtidsmodellen samt andre samarbejds- og driftsaftaler, der har fokus på tilskud til driften af idrætshaller. Håndbogen er udarbejdet til de selvejende idrætshaller i Faaborg-Midtfyn kommune og til kommunens brug for forvaltningen af halområdet. Formålet er at øge viden og samarbejde mellem kommunen og hallerne – herunder at skabe et grundlag for konstruktiv dialog og en god drift af idrætshallerne.

Håndbogen beskriver rammerne for de selvejende idrætshallers samarbejde med Faaborg-Midtfyn kommune i forhold til bl.a. tilskud til anlægs- og renoveringsprojekter, lovgivning, økonomi, cafédrift, tilsyn og regnskabspraksis. Håndbogen er politisk godkendt, og består både af retningslinier og krav, men er også et opslagsværk med forskellige emner, der kan læses uafhængigt af hinanden.

Håndbogen er lavet som opfølgning på de anbefalinger, der kom ud af arbejdet i §17, stk. 4 udvalget vedr. kommunens samarbejde med de folkeoplysende foreninger og selvejende idrætshaller i 2018. Håndbogen vedrører 1. del af anbefalingerne primært omhandlende juridiske og økonomiske rammer for hallernes drift og samarbejde med kommunen.

Godkendt af Kultur- og Lokalsamfundsudvalget den 24. februar 2021.

Indhold

Indledning.....	1
Baggrund og lovgivning	3
Lovgivning.....	3
Folkeoplysningsloven	3
Kommunalfuldmagten.....	3
Hallerne varetager ”lovlige kommunale opgaver”	3
1. Kommunale anlægstilskud til selvejende idrætshaller.....	5
Projektstyring aftales fra projekt til projekt	5
Skema: Procedure og krav vedr. anlægstilskud og byggestyring.....	6
2. Cafédrift eller andre tilknyttede funktioner (accessorisk virksomhed).....	10
Forpagtning eller leje af cafeteria til en privat forpagter eller lokal almennyttig forening	10
3. Kommunal lånegaranti til energirenoveringer	11
4. Bestyrelsesarbejde og -ansvar.....	12
Honorarer til bestyrelsesmedlemmer	12
Oplysninger om bestyrelsesansvar for hhv. selvejende institutioner og fonde.....	12
Forsikring af bestyrelser – herunder behovet for f.eks. bestyrelsesansvarsforsikring	12
Ingen kommunal udpegning af bestyrelsesmedlemmer	12
5. Fælles regnskabspraksis	13
6. Tilsyn med idrætshallerne, dialog og årshjul.....	15
Kommunens godkendelse af foreningstimer i hallerne	15
7. Liste over selvejende idrætshaller som denne håndbog omfavner	16

Baggrund og lovgivning

De 14 idrætshaller, der er en del af Haltilskudsmodellen, er almennyttige selvejende institutioner. Deres primære formål er at stille velegnede idrætsfaciliteter til rådighed for foreningslivet og skolerne i Faaborg-Midtfyn Kommune.

Haltilskudsmodellen er politisk vedtaget, og fungerer som kommunens driftsramme med de 14 selvejende idrætshaller.

De 2 idrætscentre – Forum Faaborg og Idrætscenter Midtfyn – er ligeledes almennyttige idræts- og svømmehaller, og har hver sin samarbejdsaftale med kommunen.

Alle 16 selvejende idrætshaller udfører dagligt kommunale opgaver i form af at stille hallens faciliteter til rådighed for skoler, institutioner og foreningslivet. Men hallerne er også lokale mødesteder, og der foregår mange forskellige aktiviteter i hallerne. Håndbogen skal tydeliggøre den handlefrihed de selvejende haller har at agere inden for, når de er underlagt kommunalfuldmagtsreglerne, folkeoplysningsloven eller anden lovgivning. Hallerne kan overordnet set agere indenfor det der hedder ”lovlige kommunale opgaver”. Ligeledes skal håndbogen opfordre til løsningsorienteret dialog, hvor der måtte være tvivl i særlige tilfælde.

Kommunen udbetaler driftstilskud til foreningernes og skolernes brug af hallen. Tilskuddet udbetales direkte til den enkelte hal, og ikke via foreningerne jf. ovenstående aftaler. Kommunen bevilger også anlægstilskud til renoveringer og udvikling af idrætshallerne. Kommunen kan ikke stille krav om modydelse for et tilskud, da tilskuddet vil blive momspligtigt for institutionen. Kommunen kan dog forlange at lokaler skal stilles til rådighed for kommunen jf. Halmodellen og Samarbejdsaftalerne med de 2 idrætscentre.

Lovgivning

Folkeoplysningsloven

Loven rammesætter tilskud til de folkeoplysende foreninger og aftenskoler – og her er der særligt tale om idrætsforeningerne – og foreningernes leje af idrætshaller, som er beskrevet i halmodellen. En relativt stor del af hallernes driftstilskud består af tilskud til foreningernes brug af hallerne.

Kommunalfuldmagten

Kommunalfuldmagten er et sæt uskrevne kommunalretlige grundsætninger om kommuners mulige opgavevaretagelse. Kommunalfuldmagten giver kommuner mulighed for at foretage visse økonomiske dispositioner (f.eks. tilskud) uden det er anført i loven (lovhjemmel). På kultur- og fritidsområdet gives der ofte økonomisk støtte med afsæt i kommunalfuldmagten.

Når kommunen giver støtte til f.eks. udviklingstiltag i hallerne, tilskud til større renoveringsopgaver på hallerne, moderniseringer eller nybyggeri, mm. så foregår det med afsæt i kommunalfuldmagten eller folkeoplysningsloven.

Hallerne varetager ”lovlige kommunale opgaver”

Kommunalfuldmagten og konkurrencelovgivningen sætter grænser for hvad de selvejende idrætshaller kan gøre i forhold til anvendelse og udlejning af hallen, når der er blevet givet kommunale anlægstilskud til hallen. Alle 16 idrætshaller har modtaget anlægstilskud. Grundlæggende betyder det, at alle hallerne skal varetage **lovlige kommunale opgaver**. Lovlige kommunale opgaver er bl.a. varetagelse af idræt, sundhedsfremme, folkeoplysning, samt andre kulturelle og almennyttige formål.

En kommune må som udgangspunkt ikke drive erhvervsvirksomhed uden særlig godkendelse – og det samme gælder for hallerne. Baggrunden herfor er, at erhvervsaktivitet er forbeholdt den private sektor, hvor der ikke er kommunale tilskud involveret.

Der er dog undtagelser til forbuddet om kommunal erhvervsvirksomhed:

- Produktion til eget brug (f.eks. at hallens egen cafedrift kun er til de daglige brugere)
- Salg af biprodukter (f.eks. mad, sandwich, eller lign. fra cafeen, der ikke er solgt, må sælges videre)
- Salg af overskudskapacitet (f.eks. udlejning af hallens ledige tid til andre aktører)
- Accessorisk virksomhed (f.eks. cafedrift i tilknytning til de almennyttige aktiviteter der foregår)

Idrætshallen kan altså lejes ud til andre aktiviteter og arrangementer, når der er opstået ledig tid, som de faste brugere ikke anvender. Altså når skoler, foreningsliv og andre lokale almennyttige aktører ikke lejer sig ind i hallen, så er der mulighed for at leje hallen til andre formål.

Andre lovlige kommunale opgaver er også at varetage en fælles interesse for lokalsamfundet. Det er kommunestyrets primære opgave at varetage fællesskabsopgaver i lokalsamfundene – og dermed kan forskellige typer af lokale aktiviteter (som ikke er idræt) godt være en reel opgavevaretagelse for en hal.

Hallerne kan kontakte kommunen for råd og sparring i forbindelse med tvivl om en opgave.

Vedr. cafedrift – se afsnit 2 længere nede.

1. Kommunale anlægstilskud til selvejende idrætshaller

Der er vedtaget en procedure for hvordan større kommunale anlægstilskud til f.eks. renovering af idrætshallerne skal håndteres i et samarbejde mellem den enkelte hal og kommunen. Der er tale om anlægsprojekter, hvor kommunen har bevilget den fulde finansiering eller ofte langt den overvejende del af finansieringen.

Projektstyring aftales fra projekt til projekt

Procedures eller modellen tager udgangspunkt i at det aftales fra anlægsprojekt til anlægsprojekt, hvem der styrer projektet under de vilkår, der oplystes skemaet herunder. Kommunen kontakter haller, der har modtaget kommunale anlægstilskud for det kommende budgetår, og aftaler den nærmere procedure og bygherrerollen for det enkelte anlægsprojekt. Kommunens forvaltning tager den endelige afgørelse om rollefordeling på baggrund af en dialog med hallen og hallens faglige kompetencer i relation til anlægsprojektet.

Skema: Procedure og krav vedr. anlægstilskud og byggestyring

	1) Når KOMMUNEN styrer et anlægsprojekt i hallen	2) Når HALLEN styrer et anlægsprojekt og den kommunale støtte udbetales til hallen
a) Proces og byggestyring. Kommunal vejledning/tilsyn.	<p>Kommunen tager kontakt til hallen vedr. den bevilling, der er vedtaget til et anlægsprojekt i hallen i det kommende budgetår. Det afgøres om hallen eller kommunen skal styre projektet, og hvilke forhold der skal tages hensyn til i projektet, herunder særligt tidsplan og inddragelse i forløbet.*)</p> <p>Kommunen sætter, i dialog med hallen, gang i processen med rådgivning og projektering, samt udbud til entreprenører. Kommunens opgaver er overordnet byggestyring i samarbejde med ekstern bygherrerådgiver, der har detalstyringen af projektet. Ressourceforbrug er meget afhængigt af kompleksiteten i projektet.</p>	<p>*) Samme som i 1.a</p> <p>Kommunen vejleder og fører tilsyn.</p> <p>Kommunen skal informeres om projektet på følgende måde:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opstartsmøde med hallen og deres rådgiver om projektets omfang samt økonomi. 2. Udbudsmateriale fremsendes til gennemsyn, for at sikre at projektet opfylder den politiske bevilling. 3. Licitationsresultat / økonomisk indstilling med de indkomne tilbud og samlet økonomioversigt, fremsendes til gennemsyn før entreprisekontrakter underskrives. 4. Før aflevering af byggeriet inviteres kommunen til en besigtigelse, for at sikre at projektet opfylder den politiske bevilling. <p>Kommunen har ret til at føre kontrol/tilsyn med anvendelsen af kommunale midler.</p>
b) Økonomi og ansvar	<p>Det kommunale anlægsarbejde betragtes som et tilskud til hallens drift og betjening i forhold til lovlige kommunale opgaver – herunder skoler/institutioner, folkeoplysende foreninger, og andre lokale aktiviteter, mm.</p> <p>Kommunen har det fulde ansvar i forhold til økonomi, rådgivning, udbud, byggestyring, entrepriser, mv. – i dialog med hallen.</p> <p>Kommunen sender bevillingsbrev med de givne vilkår</p>	<p>Tilskud udbetales til hallen inkl. moms eller ekskl. moms – afhængigt af om hallen er momsregistreret eller ikke momsregistreret.</p> <p>Hvis hallen ikke er momsregistreret, så har hallen mulighed for at søge om at blive momsregistreret på byggeriet hos SKAT.</p> <p>Hallen har det fulde ansvar i forhold til økonomi, rådgivning, udbud, byggestyring, entrepriser, mv. – i dialog med kommunen.</p> <p>Kommunen sender bevillingsbrev med de givne vilkår.</p>

	1) Når KOMMUNEN styrer et anlægsprojekt i hallen	2) Når HALLEN styrer et anlægsprojekt og den kommunale støtte udbetales til hallen
c) Budget og udbetaling af tilskud	<p>Kommunen lægger budget og betaler alle udgifter i forbindelse med byggeriet – herunder byggeherrerådgivning, entreprise, mv.</p> <p>I det kommunale budget er alle bevillinger afsat ekskl. moms. Dvs. at f.eks. et nyt tag til en hal, der koster 2 mio. kr. koster FMK 1,66 mio. kr. (jf. regler for kommunal moms ved anlæg på selvejende institutioner)</p>	<p>Hallen lægger budget i samarbejde med bygherrerådgiver og kommunen, og hallen betaler alle udgifter i forbindelse med byggeriet – herunder byggeherrerådgivning, entreprise, mv.</p> <p>Kommunen udbetaler tilskud til hallen i aftalte rater, der sikrer at hallen kan anvende tilskuddet i det tempo anlægsprojektet foreskriver, herunder betaling af rådgiver. Procenter nedenfor er vejledende og kan tilpasses projektet.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rate: 15 % til rådgivningsfase 2. rate: 55 % entreprise 3. rate: 30 % entreprise, efter aflevering, hvor kommunen godkender projektet <p>Udbud, budget og regnskab indsendes og godkendes af kommunen jf. procesbeskrivelsen i skemaets punkt 2.a</p>
d) Byggerådgivning og uforudsete udgifter	<p>Der indhentes altid ekstern rådgiver i sager, som kommunens ejendomsafdeling ikke selv har ressourcer til at håndtere.</p> <p>Der afsættes 15 % til omkostninger inkl. rådgiverhonorar (såvel bygherrerådgivning og detailprojektering), miljø, forsikring mm.</p> <p>Kommunen afsætter altid beløb til uforudsete udgifter svarende til 10 %.</p> <p>I større projekter vil det være en fordel at der både er en bygherrerådgiver, der professionelt kan sikre bygherrens rolle og ansvar i entreprisarbejdet, og en byggeleder for den udførende entreprise.*)</p>	<p>Ved anlægsprojekter på 300.000 kr. eller derover kan kommunen stille krav om at der skal tilknyttes en bygherrerådgiver med rådgiveransvar. Kommunen foretager en konkret vurdering fra sag til sag.</p> <p>Der afsættes 15 % til omkostninger inkl. rådgiverhonorar (såvel bygherrerådgivning og detailprojektering), miljø, forsikring mm.</p> <p>Hallen skal afsætte beløb til uforudsete udgifter svarende til 10 %.</p> <p>*) samme som 1.d</p>

	1) Når KOMMUNEN styrer et anlægsprojekt i hallen	2) Når HALLEN styrer et anlægsprojekt og den kommunale støtte udbetales til hallen
e) Udbudslov og FMK udbudspolitik	Udbudspolitik i FMK skal følges (mere restriktiv end udbudsloven)	Udbudsloven skal efterleves af hallen pga. væsentlige kommunale tilskud. Tærskelværdierne for, hvornår en opgave skal sendes i udbud kan findes på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens hjemmeside: https://www.kfst.dk/udbud/ Kommunen kan vejlede hallen. Der skal tages hensyn til om udbuddet er til rådgivning eller entreprise. Overordnet betyder det at hallen ved anlægsarbejde over 3 mio. kr. skal indhente tilbud fra forskellige leverandører ud fra tilbudslovens regler om begrænset eller offentligt udbud. Opgaver i spændet fra 300.000 – 3 mio. kr. kan indgås på baggrund af underhåndsbud, som er en mindre formel udbudsform. Ved underhåndsbud skal der indhentes tilbud fra mindst to tilbudsgivere og højst tre. Ved et tredje tilbud, skal dette komme fra en tilbudsgiver, der ikke kommer fra lokalområdet. Tallene er ca. tal fra 2020.
f) Forsikring og opfølgning på byggeriet	Kommunen anvender altid rådgivere med rådgiveransvar, og dermed er projekteringen forsikret. Ved byggeafslutning overdrages byggeriet til hallen, som har det driftsmæssige ansvar og forsikring. Kommunen har ansvaret for 1 og 5 års opfølgning på byggeriet i henhold til aftaler med entreprenører og rådgiver. *) samme som 2.f	Hallen skal sikre sig, at de har den nødvendige forsikringsdækning i forbindelse med udførelse af anlægsprojekter og ved efterfølgende drift og vedligehold. Udgifter til forsikring i forbindelse med udførelse af anlægsprojekter kan indgå i byggebudget. Hallen har selv ansvaret for 1 og 5 års opfølgning jf. aftaler med entreprenører og rådgiver. Hallen skal selv tegne en all-riskforsikring, udgift til forsikringen er indeholdt i omkostninger, det skal vurderes om projektet kræver en all-riskforsikring.*)
g) Krav til hallens vedtægter	Vedtægter (evt. driftsaftale) skal indeholde passus om at hallen kun kan anvendes til lovlige kommunale formål og ikke må sælges uden kommunalt samtykke. Dette for at sikre at kommunale midler kun anvendes til lovlige almennyttige formål.*)	*) samme som i 1.g
h) Krav til hallens revision		Haller, der modtager mere end 500.000 kr. i tilskud skal anvende statsaut. eller reg. revisor til regnskab.

	1) Når KOMMUNEN styrer et anlægsprojekt i hallen	2) Når HALLEN styrer et anlægsprojekt og den kommunale støtte udbetales til hallen
i) Hallens regnskab	Værdien af byggeriet bør indgå som tilgang under de materielle anlægsaktiver i hallens regnskab. Modposten er hallens egenkapital.	Tilskuddet indgår som kommunalt anlægstilskud i driftsregnskabet. Derudover bør værdien af byggeriet indgå som tilgang under de materielle anlægsaktiver i hallens regnskab.
j) Hallens økonomi og moms	Det har ingen momsmæssige konsekvenser for hallen. Hallen vil få sine aktiver og passiver opskrevet. Hallens afskrivninger vil blive større og dermed vil driftsresultatet alt andet lige blive mindre. Hvis hallen er en fond, kan det få betydning for deres fondskapital.	<p>Det har ingen momsmæssige konsekvenser for hallen, som ikke er momsregistreret. Hallen vil skulle lægge pengene ud, og tilskuddet kan løbende udbetales på baggrund rateudbetaling, se afsnit 2) c).</p> <p>For haller, som er momsregistreret, vil de først få momsen endelig refunderet i kvartalet efter projektet er afsluttet. Hallen vil skulle lægge pengene ud, og tilskuddet kan løbende udbetales på baggrund af fremsendt regning til FMK. Hallen vil få sine aktiver og passiver opskrevet. Hallens afskrivninger vil blive større og dermed vil driftsresultatet alt andet lige blive mindre. Hvis hallen er en fond, kan det få betydning for deres fondskapital.</p> <p>Haller der ikke er momsregistreret og ønsker at lave større projekter med både kommunal og ekstern finansiering kan søge om at blive momsregistreret på byggeriet med mindre at projektet er fuldt finansieret inkl. moms. Det er op til SKATs vurdering om et byggeri kan momsregistreres.</p> <p>For at blive frivillig momsregistreret på et projekt, er det vigtigt for SKAT, at der er sandsynlighed for, at der vil komme momspligtige indtægter på sigt. Hvis projektet ikke vil kaste momspligtige indtægter af sig, siger SKAT typisk nej. Det er en individuel afgørelse SKAT træffer fra sag til sag. Hvis tilskudsmodtager f.eks. lader sig frivillig momsregistrere for et byggeri, fordi de vil leje det ud bagefter, så "hænger" de på momspligten på indtægterne i mindst 10 år bagefter.</p>
k) Faglighed og vurdering af om hallen selv varetager en opgave		Kommunen vurderer på baggrund af dialog med hallen og hallens samlede kompetencer (ansatte og bestyrelse) om hallen kan varetage bygherrerollen af et givent anlægsprojekt.

2. Cafédrift eller andre tilknyttede funktioner (accessorisk virksomhed)

Kommunen kan yde drifts- og anlægstilskud til cafeteriaer i haller. Det er dog en betingelse herfor, at hallen gør sig rimelige bestræbelser på at bortforpagte cafédriften. Det er også en betingelse, at hallen ikke driver conference-, kursus- eller cateringvirksomhed, medmindre der er tale om tilfældigt opstået ledig tid i hallen og dertil knyttede lokaler, som ikke kan afvikles til hallens primære brugere.

De selvejende idrætshaller i kommunen skal, som nævnt i første afsnit om lovgivning, overholde stort set de samme retningslinier, som hvis det var en kommunalt ejet hal.

Accessorisk virksomhed som f.eks. cafedrift i en idrætshal er tilladt. Accessorisk virksomhed er opgaver, der normalt falder uden for kommunens opgaveområde, men som alligevel kan varetages af en kommune i en given situation, fordi opgaven har en nær og naturlig sammenhæng med en lovlig kommunal hovedaktivitet og kan afrunde denne.

En kommune kan kun drive et cafeteria i en kommunal ejet idrætshal, hvis indtjeningsmulighederne er ringe eller kommunen forgæves har forsøgt at bortforpagte cafeteria-driften. Det er en forudsætning, at kommunen på et senere tidspunkt på ny undersøger, om det er muligt at bortforpagte cafeteria-driften, hvis forholdene indikerer dette. Det samme skal en selvejende idrætshal gøre.

Forpagtning eller leje af cafeteria til en privat forpagter eller lokal almennyttig forening

Når der indgås en forpagtnings- eller lejeaftale mellem en idrætshal og en aktør (enten en virksomhed eller en forening), så skal prisen på lejen fastsættes ud fra en markedspris og de grundvilkår, der forudsætter salg og indtjeningsmuligheder.

Grundvilkåret: At drive cafe i en idrætshal i et tyndt befolket landdistrikt har generelt ringe indtjeningsmuligheder. Det viser undersøgelser.

Erfaringer kan findes i f.eks. SMIL-projektet (sundere mad i idrætslivet) <https://h-i.dk/jumpfood/>

Sammenligningsgrundlaget for prisen på en forpagtningsaftale af en cafe i en idrætshal ligger ikke fast og skal bero på en konkret vurdering i den givne hal og det område hallen ligger i. Der bør tages højde for følgende ved bortforpagtning af en cafe:

- Området hallen ligger i og mulig konkurrence til private aktører – f.eks. i et mindre lokalsamfund, hvor der måske ligger et forsamlingshus eller en grill i nærheden, samt omkringliggende haller med cafe. Her er det vigtigt at se på sammenligninger af udbuddet i varesortiment, kundegrundlag, typer af arrangementer, mv.
- Muligt indtjenings- og kundegrundlag. Hvis grundlaget vurderes meget lavt kan hallen vælge at sætte prisen relativt lavt – og i nogle tilfælde kan man vurdere om man vil betale en forpagter for at drive cafe under særlige vilkår.
- Udbud. Hallen bør med jævne mellemrum sætte cafedriften i udbud med forslag til prisniveau, ønsker og krav, som hallen måtte have.
- Vilkår og omfang af en leje- eller forpagtningsaftale er også afgørende for prisniveauet – f.eks. om andre lokaler end køkkenet er en del af aftalen, om forbrugsudgifter er en del af aftalen, om forpagter må sælge mad ud af huset, samt om der stilles andre krav til cafedriften.

3. Kommunal lånegaranti til energirenoveringer

Kommunalbestyrelsen vedtog den 10. november 2015 at yde kommunal lånegaranti til selvejende idrætshaller i forbindelse med energirenoveringer. Det betyder at hallen kan låne til en langt mere attraktiv rente end det ellers vil være tilfældet for en selvejende idrætshal. For at yde en garanti er det et krav, at hallens besparelse skal være så stor, at den kan finansiere investeringen, inden for investeringens tilbagebetalingstid

- projektet skal være rentabelt.
- tilbagebetalingstiden må højst være 30 år
- projektet skal opfylde betingelserne i lånebekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 6

”Ved energibesparende foranstaltninger forstås:

- sådanne foranstaltninger, vedrørende energiforbrug, som følger af en energimærkning udarbejdet i henhold til bekendtgørelse om energimærkning m.v. i bygninger.
- udskiftning af lyskilder og armaturer til mere el-økonomiske typer, anskaffelse af automatik til regulering eller styring af elforbruget samt udskiftning af el-anlæg og el-apparater i øvrigt til el-økonomiske typer, og
- foranstaltninger, som følger af bygningsreglementets energikrav til det eksisterende byggeri i henhold til bekendtgørelse om offentliggørelse af bygningsreglementet.

Jf. den gældende lånebekendtgørelse § 2, stk. 1, nr. 6 har kommunen låneadgang til "Udgifter ved energibesparende foranstaltninger i bygninger eller anlæg, der tilhører kommunen eller en institution, hvis låntagning henføres til kommunen, jf. §3, stk. 1, nr. 3 og 4.”

For at gøre brug af kommunal lånegaranti skal idrætshallen indsende en ansøgning til godkendelse i Økonomiudvalg og Kommunalbestyrelse. Der kan indsendes ansøgninger løbende. Behandlingstid vil være ca. 2-3 måneder.

Hallen skal kontakte kommunens Økonomiafdeling for nærmere info og vejledning om ansøgning.

4. Bestyrelsesarbejde og -ansvar

Honorarer til bestyrelsesmedlemmer

Det er i udgangspunktet frivilligt arbejde at sidde i hallernes bestyrelser. Der må derfor ikke udbetales løn til bestyrelsesmedlemmer. Besidder et bestyrelsesmedlem særlige kompetencer og løser særlige opgaver, kan det evt. udløse et honorar. Det anbefales i disse tilfælde, at der laves kontrakter for det arbejde, der udføres.

Oplysninger om bestyrelsesansvar for hhv. selvejende institutioner og fonde

Haller, selvejende institutioner og fonde kan betragtes som selvstændige juridiske enheder. Det betyder blandt andet, at det er hallen – og ikke enkeltstående bestyrelsesmedlemmer, der som udgangspunkt hæfter for hallens forpligtelser og dispositioner. Hvem ansvaret ligger hos i sidste ende vil altid afhænge af en konkret vurdering, men kan i udgangspunkt ikke hæftes op på enkeltpersoner.

Som bestyrelsesmedlem skal man altid handle på vegne af hallens eller den selvejende institutions interesser – også hvis man er et udpeget medlem. I sager om økonomisk tab eller overforbrug kan bestyrelsen risikere at blive stillet til ansvar og blive opkrævet en form for erstatning. Som bestyrelsesmedlem er det vigtigt, at være opmærksom på, at man ikke behøver at handle uansvarligt eller uagtsomt for at blive vurderet ansvarlig. Simple forglemmelser, fejl og handlinger i god tro, som medfører utilsigtede resultater kan i visse tilfælde medføre ansvar. Bestyrelsesmedlemmer kan således blive gjort ansvarlige både for aktive handlinger og for at undlade at handle.

Bestyrelsen skal altid agere ud fra hallens vedtægter, og bestyrelsen kan ikke træffe beslutninger der strider mod vedtægterne medmindre der foretages en vedtægtsændring, der vedtages på en generalforsamling.

– der henvises til vejledninger og rådgivning for bestyrelser, f.eks.: <https://frivillighed.dk/raadgivning>

Forsikring af bestyrelser – herunder behovet for f.eks. bestyrelsesansvarsforsikring

En bestyrelsesansvarsforsikring sikrer bestyrelsesmedlemmers ansvarsdækning. Som bestyrelsesmedlem kan du risikere at skulle hæfte med din personlige formue. Forsikringen dækker typisk den erstatning du kan blive opkrævet ved store økonomiske tab i hallen eller foreningen. Flere bestyrelsesansvarsforsikringer dækker også udgifter til advokater og sagsomkostninger.

Ingen kommunal udpegning af bestyrelsesmedlemmer

Kommunalbestyrelsen har vedtaget at kommunen ikke udpeger bestyrelsesmedlemmer til de selvejende idrætshallers bestyrelser – gældende efter Kommunalvalget 2021 med virkning fra 1. januar 2022.

5. Fælles regnskabspraksis

Med en fælles regnskabspraksis for hallerne ønsker kommunen at gøre det lettere både for kommunen og hallerne at opbygge og sammenligne de enkelte centre/hallers regnskaber via en fælles regnskabsopstilling.

Formålet med den fælles regnskabsopstilling er at skabe overblik over hallernes økonomi og pengestrøm samt sikre at regler om konkurrence m.v. overholdes. Regnskaberne opstilles med henblik på, at der skal kunne skelnes mellem de aktiviteter, som Faaborg-Midtfyn Kommune uden videre kan støtte og øvrige aktiviteter. Den fælles regnskabsopstilling skal give et entydigt billede af hvilke aktiviteter Faaborg-Midtfyn Kommune yder driftstilskud til.

For at muliggøre økonomisk sammenligning mellem de enkelte centre/haller opdeles regnskaberne i relevante afdelinger som eks. svømmehal, idrætshal, sale, mødelokaler og café.

Den fælles regnskabsopstilling gør, at der kan laves benchmarking (sammenligning) mellem hallernes forskellige faciliteter og giver hallerne mulighed for at drage erfaringer fra andre haller. Ligeledes giver en fælles regnskabsopstilling mulighed for at sikre, at der ikke forekommer ulovlig konkurrenceforvridende aktivitet overfor andre virksomheder.

Der er udarbejdet et anvendeligt modelregnskab, der benyttes til den fælles regnskabsopstilling. Modelregnskabet lever op til gældende krav og er obligatorisk for haller som modtager drifts- eller anlægstilskud fra Faaborg-Midtfyn Kommune.

Herunder er en liste, der giver en indikation af hvilke aktiviteter der er støtteberettiget og ikke-støtteberettiget i relation til driftstilskud til hallerne. Listen er udarbejdet af BDO, og er ikke udtømmende.

Lovlig kommunale og støtteberettigede aktiviteter i hallerne:

- Udleje til foreninger/institutioner omfattet af Folkeoplysningsloven
- Udleje af idrætshaller m.v. til idrætslige aktiviteter til institutioner, privatskoler og børnehaver
- Gymnastikopvisninger med entre
- Håndboldkampe uanset om der opkræves entre
- Udleje af mødelokaler til idrætslige kurser – kurser i foreningsregi
- Udlån af mødelokaler til bestyrelsesmøde
- Udleje af lokaler til politiske møder – såfremt der er tale om ungdomspolitiske møder, er der tale om støtteberettigede aktivitet jf. folkeoplysningsloven
- Udleje af lokaler til mindre foredrag for lokalbefolkningen i foreningsregi
- Velværeaftener i svømmehaller
- Julefrokost – lukket arrangement
- Høstfester, sommerfester o.l. – lukket arrangement
- Overnatning i forbindelse med kurser og stævner
- Udleje af mødelokaler til yoga
- Udleje til dans i foreningsregi

Ikke-støtteberettigede aktiviteter i hallerne:

- Baller uanset hvem der står som arrangør og hvor mange gange om året det foregår
- Banko uanset hvem der står som arrangør og hvor mange gange om året det foregår
- Julefrokost – åbent arrangement - uanset hvem der står som arrangør
- Høstfester, sommerfester o.l. – åbent arrangement - uanset hvem der står som arrangør
- Solarium med indtægter
- Idrætslige aktiviteter hvor centret står som arrangør og der tages entre
- Udleje af mødelokaler til vægtvogterne o.l.
- Udleje af mødelokaler og haller til møder, kurser og andre arrangementer for firmaer, private o.l.
- Udleje af lokaler til politiske møder
- Udleje af lokaler til større foredrag, hvor formålet er en økonomisk gevinst for arrangøren
- Udleje af lokaler til private fester – både i mødelokaler og haller
- Udleje af lokaler og haller til kunstudstillinger
- Udleje af service, borde, stole m.v.
- Overskud ved sportsuger m.v.
- Udleje af lokaler til privat danseskole

Kilde: Bilag med Regnskabspraksis til haller i FMK, BDO.

Dokumentation for anvendte og/eller henlagte midler til vedligeholdelse

Hver hal skal årligt anvende og/eller henlægge minimum 100.000 kr. til vedligeholdelse, og det skal fremgå tydeligt af regnskabet. Der henvises til yderligere info i halmodellen og samarbejdsaftaler med idrætscentre. Det samme gælder for svømmehallerne, hvor beløbet er 400.000 kr. årligt.

Værdien af eget arbejde for ansat personale kan medgå i vedligeholdelsesudgiften i regnskabet.

6. Tilsyn med idrætshallerne, dialog og årshjul

Årshjulet beskriver vigtige datoer og deadlines i løbet af året vedr. samarbejdet mellem hallen og kommunen, og er beskrevet i halmodellen og i samarbejdsaftalerne med de 2 idrætscentre.

Regnskab, budget, aktivitets- og nøgletal indsendes senest pr. 1. april for foregående års aktiviteter jf. halmodellen. For de 2 idrætscentre gælder at det samlede årsregnskab for foregående år og balanceret budget for kommende år indsendes senest pr. 1. maj jf. samarbejdsaftaler.

Kommunens økonomiafdeling gennemgår tallene, og laver en sammenligning med tidligere års nøgletal. Her indgår f.eks. antal udlejningstimer, udgifter til lønninger, udgifter til energiomkostninger, udgifter til vedligeholdelse, likvide aktiver og egenkapital m.m. Nøgletallene kan anvendes til benchmarking af hallerne.

Kommunen sikre, at tilskuddet til hallerne benyttes til lovlige kommunale opgaver på baggrund af stikprøver af indberettede aktivitetstimer for skolernes og foreningernes brug af hallerne – de lovlige kommunale aktiviteter.

Det fremgår af folkeoplysningslovens § 5, stk. 2, at foreningens bestyrelse står til ansvar overfor Kommunalbestyrelsen for anvendelsen af de tilskud som hallen modtager, samt for regnskab og dokumentation herfor. Foreningen skal endvidere årligt berette Kommunalbestyrelsen om institutionens folkeoplysende virksomhed i det forgangne år. Dog kan Kommunalbestyrelsen træffe beslutning om, at en sådan beretning ikke er nødvendig, jf. Folkeoplysningslovens § 5, stk. 8.

Såfremt en hal ikke anvender tilskuddet til det rette formål eller på anden måde handler i strid med Folkeoplysningsloven eller Kommunalfuldmagten, kan kommunalbestyrelsen forlange hel eller delvis tilbagebetaling af udbetalt tilskud, ophøre med at udlåne lokaler mv. Det fremgår bl.a. af Folkeoplysningslovens § 33, stk. 5.

Som opfølgning på den årlige indberetning af regnskaber og nøgletal i april, udarbejdes en sag med hallernes nøgletal til orientering i det politiske fagudvalg. Sagen giver en status over det forgangne år vedr. de selvejende hallers økonomi, aktivitetstimer og generelle status.

Kommunens godkendelse af foreningstimer i hallerne

Halfordeling af tider og timeforbrug, der udløser kommunale tilskud, skal godkendes af kommunen. Oversigt sendes til godkendelse i Fritidsafdelingen efter halfordelingsmøde i den enkelte hal.

Hallerne skal stille hallen og øvrige tilknyttede faciliteter til rådighed for de foreninger, der er omfattet af folkeoplysningsloven inden for gældende rammer for timepriser, jf. halmodellen eller samarbejdsaftaler. Hallen fordeler i dialog med foreningslivet tiderne i hallen mellem brugerne.

Halmodellen og samarbejdsaftaler (idrætscentre) regulerer, hvem der har førsteprioritet til at bruge hallen:

1. Skoler og friskoler (dagtimer)
2. Foreninger (eftermiddag/weekend/aften), herunder er førsteprioritet aktiviteter for børn og unge dernæst vokse.
3. Øvrige kommunale/kommunalt støttede institutioner.

7. Liste over selvejende idrætshaller som denne håndbog omfavner

Idrætshaller	Tilskudsmodel
Allested-Vejle Fritidscenter	Halmodel
Broby Fritidscenter	Halmodel
Brobyværkhallen	Halmodel
Bøgebjerghallen	Halmodel
Carl Nielsen Hallen	Halmodel
Espe Hallen	Halmodel
Gislev Hallen	Halmodel
Horne Hallen	Halmodel
Korinth Hallen	Halmodel
Kværndrup Hallen	Halmodel
Rolfhallen	Halmodel
Ryslinge Hallen	Halmodel
Svanninge Hallen	Halmodel
Årslevhallen	Halmodel
Idrætscenter Midtfyn	Samarbejdsaftale
Forum Faaborg	Samarbejdsaftale